Nummer 3 ★ Juli 2018 ★ Prijs: €2/€3

REVOLUTIE

"Zonder revolutionaire theorie, kan er geen revolutionaire beweging zijn." - Lenin

STUDENT EN ARBEIDER, STRIJD TEGEN KAPITALISME!

PROTECTIONISME: ALLEN VOOR ONS EIGEN

TRUMP GAAT ZIJN EIGEN GANG EN DREIGT DAARBIJ DE BETREKKINGEN MET DE EU IN GEVAAR TE BRENGEN.

PAGINA 3

AMERIKAANSE ARBEIDERSKLASSE HERONTDEKT STRIJDBARE TRADITIES

BINNENLANDS IS ER EEN LAAG VAN DE AMERIKAANSE BEVOLKING DIE NIET LANGER STIL BLIJFT ZITTEN.

PAGINA 5

DE SP EN FORT EUROPA

BIJ DE SP VOND ER EEN CONFLICT PLAATS OVER DE KWESTIE VAN FORT EUROPA EN DE MIGRATIEDEALS.

PAGINA 12

INHOUD REVOLUTIE NUMMER 3 - JULI 2018

3 Protectionisme: allen voor ons eigen

4 Stakingen streekvervoer tonen potentieel voor een strijdbare vakbeweging

5 Amerikaanse arbeidersklasse herontdekt strijdbare tradities

6 Studenten komen opnieuw in actie tegen bezuinigingen: hoe verder?

7 De Italiaanse aarverschuiving

8 Het leven van Karl Marx, de meest gehate én geliefde revolutionair aller tijden

10 De economische theorie van Marx en de toekomst van de marxistische economie

12 De SP en fort Europa

13 Massale steun voor AMLO en MORENO, een nieuwe periode van klassenstrijd in Mexico

14 De ideeën van Karl Marx - Strijdfonds

Contact: **info@marxisten.nl** Website: **www.marxisten.nl**

Redactie: **Zowi Milanovi, Lubna Badi, Dmitri Lenselink.**

Design: **Dina Badi.**

Abonnement: **Neem contact op voor een abonnement op Revolutie.**

Voor 16 euro krijgt u een jaargang van 5 nummers via de post toegestuurd.

Rekeningnummer: IBAN **NL36 TRIO 0197 7097 37** Ten name van Vonk IMT

Marxistische Studenten Utrecht is onderdeel van Revolutie. Wij bestaan uit een groep studenten, die activiteiten organiseert op de Universiteit van Utrecht, om de studenten aan te spreken en te scholen in onze Marxistische ideeën. Wij organiseren elke twee weken een activiteit op de Universiteit, welke een lezing kan zijn over een actueel of theoretisch onderwerp met ruimte voor discussie, maar ook een leesgroep. Onderwerpen die langs zijn geweest zijn onder andere: 'Wat is Marxisme?', 'Wat is Fascisme en hoe kunnen we het bestrijden?', 'Marxisme en Kunst', 'Marxistische Economie', 'Black Lives Matter' etc. Al ligt de focus op studenten, onze meetings zijn wel gewoon open en toegankelijk voor iedereen. Ze worden daarom ook openbaar gepromoot op onze facebook-pagina, iedereen kan langskomen en meedoen, ongeacht of je student bent of niet. Op onze facebook-pagina worden de eerst volgende activiteiten bekend gemaakt, houd die dus in de gaten!

Verder verkopen wij ook vaak in de buurt van de Universiteit ons blad en bieden we uitleg aan studenten met vragen over het Socialisme of Marxisme. Zo willen wij de Marxistische theorie zo toegankelijk mogelijk maken voor iedereen die interesse heeft. Want zoals Lenin zei: "Zonder revolutionaire theorie, kan er geen revolutionaire beweging zijn." We vechten voor een socialistische samenleving; weg met de uitbuiting, armoede, oorlogen en dit verrotte, ondemocratische systeem. Wij willen een betere toekomst voor onze planeet en voor de volgende generaties. Op naar de socialistische revolutie!

- Heb je interesse om een keer langs te komen naar een meeting, heb je vragen, of wil je met ons meedoen en je aansluiten?
  Stuur dan een berichtje naar onze facebook-pagina: Marxistische Studenten Utrecht
  Of een e-mail naar: info@marxisten.nl

Marxistische
Studenten Utrecht

REDACTIONEEL

PROTECTIONISME: ALLEN VOOR ONS EIGEN

Zowi Milanovi

'No!' Dit was Mark Rutte's paniekreactie, met een flinke scheut Dutch directness, op Trumps uitspraak dat wel of geen nieuwe handelsovereenkomst met de EU, beide positief voor de VS zouden zijn. Rutte is de vertegenwoordiger van het Nederlandse kapitalisme in een periode van stagnatie: pragmatisch, zonder enige principes, een windvaan die met alle partijen deals sluit om het Nederlandse bedrijfsleven erop vooruit te laten gaan. Dit laatste uiteraard ten koste van de werkende klasse, die jaren van bezuinigingen, flexcontracten en loonstagnatie achter de rug heeft.

Als practico mocht Rutte op bezoek bij president Trump, niet enkel voor de belangen van de Nederlandse heersende klasse, maar ook die van de Europese grootmachten Frankrijk en Duitsland. De relatie tussen de EU en de VS is niet bijzonder goed, sinds Trumps 'Make America Great Again' ten koste van de rest van de wereld. Als minst principiële EU-regeringsleider was het Rutte's beurt om met de president in het Witte Huis in gesprek te gaan, om hem over te halen om iets te matigen. De gezamenlijke persconferentie liet op knullige wijze echter zien dat dit nog niet geheel gelukt is.

Trump gaat zijn eigen gang, als een olifant in een porseleinkast, en dreigt daarbij de betrekkingen met de EU in gevaar te brengen. Hij heeft zich al teruggetrokken uit het Klimaatakkoord van Parijs en heeft de Iran-deal opgeblazen. Hij moedigt Theresa May aan om voor een harde Brexit te gaan, met een oproep aan andere EU-landen om dit te volgen. Constant spreekt hij over de ongelijke handelsbalans met de EU, waarvan Duitse auto's het symbool zijn geworden. Dit alles weerspiegelt de neergang van het Amerikaanse kapitalisme.

Handelsoorlog

Een handelsoorlog is de grootste angst voor de heersende klassen wereldwijd. Het is een grote gok. Sommige bedrijven en landen kunnen er winst uit halen, maar het systeem als geheel gaat erop achteruit. Nu met Trump zijn de eerste schoten van de handelsoorlog afgelost. Tarieven op Europees staal en aluminium werden beantwoord met Europese belastingen op Amerikaanse whiskey, sigaren en Harley Davidson motoren. Nu dreigt Trump met tarieven van 20% op Europese auto's.

De heersende klassen van de EU en VS zijn bang voor de uitwerkingen hiervan. Het was immers niet de beurskrach van 1929 die tot de Grote Depressie leidde, maar de protectionistische maatregelen die als gevolg kwamen. Zij zijn echter wel hypocriet. De EU voert al langere tijd verschillende protectionistische maatregelen tegen China, zoals tarieven op Chinese zonnepanelen en op Chinees staal. Hetzelfde was ook al het geval in de VS, voordat Trump president werd. De organisatie Global Trade Alert, heeft berekend dat er van 2009 tot 2016 in totaal 9.754 handelsbelemmerende maatregelen zijn ingevoerd. Dit dus allemaal voordat Trump president was. Het probleem met Trump is dat hij dit trots en open doet, en de rest van de wereld probeert te chanteren met de macht van de Amerikaanse economie. Dit dreigt de gehele balans van politieke en economische betrekkingen op wereldniveau omver te gooien.

Vrijhandel of protectionisme?

De arbeidersbeweging moet een onafhankelijke positie innemen in het debat en geen van beide kampen steunen. Ze moet erop wijzen dat protectionisme enkel de export van werkloosheid naar andere landen is, terwijl de hogere heffingen de lonen van de binnenlandse arbeiders drukken. De FNV en andere Europese bonden hebben zich in 2016 samen met de bazen ingezet voor tarieven op Chinees staal, waardoor uiteindelijk de Chinese arbeiders benadeeld worden. Dezelfde staalbazen die voor tarieven op Chinees staal waren, zijn nu voor een fusie van Tata IJmuiden met Thyssen Krupp, waarbij vele banen verloren zullen raken. Dit toont aan dat men nooit de kant van de werkgevers kan kiezen maar men altijd een onafhankelijke klassenpositie moet aannemen.

Dat betekent niet dat zij zich dan maar achter het kamp van de vrijhandel moet scharen. In de naam van vrijhandel zijn er hele industrieën verplaatst naar landen met lage lonen en een gebrek aan regelgeving. Zware milieuvervuiling en de dodelijke rampen met kledingfabrieken in Bangladesh zijn de symptomen van vrijhandel. Historisch gezien was vrijhandel altijd het credo van de dominante wereldmachten, zoals Engeland en de VS, om hun producten aan de rest van de wereld op te dringen.

We zijn als wereldeconomie sterk geglobaliseerd. We hebben de middelen van productie, transport en communicatie om iedereen op de planeet een fatsoenlijk leven te geven en tegelijk om te schakelen naar duurzame productie. Daarvoor is het nodig dat er globale samenwerking, coördinatie en planning is. Dit is iets dat bij zowel protectionisme als vrijhandel ontbreekt. Dat komt doordat bij beide deze middelen in handen zijn van een kleine groep kapitalisten. Het antwoord van de arbeidersbeweging moet dan ook een gevecht zijn voor de toe-eigening van deze middelen, in het belang van ons allen. ■

STAKINGEN STREEKVERVOER TONEN POTENTIEEL VOOR EEN STRIJDBARE VAKBEWEGING

Dmitri Lenselink

De afgelopen weken heeft het streekvervoer in Nederland te maken gehad met stakingen. Bij elkaar hebben de buschauffeurs negen dagen lang het werk stilgelegd om een betere CAO af te dwingen. De FNV heeft uiteindelijk een akkoord met de werkgevers bereikt: tussen 19 juli en 2 augustus stemmen de chauffeurs over dit akkoord. Kaderleden van de FNV zijn op voorhand ontevreden en roepen op om tegen te stemmen.

Dit is niet de eerste keer dat medewerkers in het streekvervoer tot staking overgaan vanwege onvrede over de CAO. Tien jaar geleden, in 2008, waren er verschillende acties en werd er uiteindelijk met veel pijn en moeite een akkoord gesloten. De meningsverschillen spitsten zich destijds ook toe op lonen en werktijden van de chauffeurs. De werkgevers stellen zich in deze onderhandelingen bijzonder star op omdat zij te maken hebben met stijgende kosten van bijvoorbeeld brandstof. De maatschappijen moeten sinds 2000 met elkaar concurreren om provincies waarin ze mogen opereren. De privatisering die achttien jaar geleden is ingevoerd voor het streekvervoer houdt in dat de provincie het vervoer inkoopt. De prioriteit van de vervoersmaatschappijen is dus om tegen lage kosten zoveel mogelijk aanbestedingen te winnen. Dit gaat ten koste van het personeel en de reizigers.

Privatisering

Een ander nadelig effect van de privatisering is dat de mate van 'versnippering' van gebieden en maatschappijen die er werkzaam zijn - en daarmee de onderlinge solidariteit van werknemers. Tijdens de stakingsperiode was het vaak onduidelijk welke regio wel of niet staakte en hoeveel chauffeurs ook daadwerkelijk de bussen in de remise hielden. Hiermee ontstond er verwarring bij de reizigers en dit versterkte de negatieve opinie ten opzichte van de stakende chauffeurs. Stakingsbrekers werden afgeschilderd als helden die de klant niet in de steek laten, en de stakende chauffeurs als zeurpieten. Dit wordt in de media nog eens aangewakkerd door de eisen van de bonden vaak op een kleinerende manier te omschrijven. De eis dat een chauffeur elke twee uur een korte pauze mag houden wordt weggezet als 'plaspauze' waar niet-stakers blijkbaar prima zonder kunnen. Een korte pauze na twee uur werken is echter een volstrekt normale eis, onder andere uit gezondheidsoverwegingen.

Stakingsbrekers worden dankbaar ingezet door de heersende klasse en de burgerlijke pers. In de berichtgeving omtrent de recente stakingen werd veel veelvuldig aangehaald hoe chauffeurs die niet mee willen doen aan de staking worden 'geïntimideerd' en bijvoorbeeld niet met hun naam in de krant willen. Het is voor de arbeidersbeweging belangrijk om zich niet te laten provoceren door stakingsbrekers. Onterecht worden deze vaak als harde werkers gezien die slachtoffer worden van 'de machtige bonden die onredelijke eisen stellen'. De stakers moeten proberen zoveel mogelijk twijfelende arbeiders naar hun kamp over te winnen, maar tegelijk als collectief proberen om stakingsbrekers zoveel mogelijk buitenspel te zetten, in het belang van de staking.

Kaderleden

De kaderleden van de FNV roepen op om tegen het akkoord te stemmen welke het bestuur met de werkgevers gesloten heeft. Tevens eisen zij het vertrek van Zakaria Boufangacha, hoofdbestuurder van de FNV. Eerder was al het vertrouwen opgezegd in Paula Verhoef, die de onderhandeling gevoerd heeft. De eisen van de FNV zijn aan de onderhandelingstafel verwaterd: ondanks een akkoord op een loonstijging met terugwerkende kracht, is er van de eis voor betere werktijden weinig overgebleven. Bovendien is het akkoord slechts voor een periode van 2,5 jaar, waardoor de garanties maar voor korte duur zijn. Deze overeenkomst is gesloten zonder gedegen terugkoppeling naar de FNV-leden.

Een democratische vakbond is essentieel voor het behartigen van de belangen van de werkende klasse. De macht hoort te liggen bij de (kader)leden, en niet bij een bureaucratisch bestuur dat de eisen van haar leden naast zich neerlegt. De FNV moet nu geen concessies te doen aan de werkgevers en moet een volledige nationalisatie van het streekvervoer eisen, onder democratisch bestuur van de werknemers. Hiermee staat men sterk tegenover leveranciers van bijvoorbeeld brandstof en bussen en kunnen een goede dienstverlening en eerlijke arbeidsvoorwaarden weer centraal staan.

Conclusie

De enige manier om dit te bereiken is door te vechten voor een strijdbare FNV onder volledig democratisch bestuur; zodat alle leden zich kunnen inzetten voor hun gezamenlijk belang. Wij verklaren ons solidair met de buschauffeurs in Nederland en de kaderleden van de FNV die zich inzetten voor hun belangen. We zijn tegen privatisering en de verdeeldheid die er onderling gezaaid wordt om arbeiders tegen elkaar op te zetten en stakingsbrekers te belonen. We zijn voor een strijdbare arbeidersbeweging en een genationaliseerde vervoersmaatschappij onder controle van haar werknemers. ■

AMERIKAANSE ARBEIDERSKLASSE HERONTDEKT STRIJDBARE TRADITIES

Filip Staes

Donald Trump, die zijn verkiezingscampagne voerde onder de slogan "Make America great again" en beloofde nu eens prioriteit te gaan maken van nationaal beleid, zoekt het steeds meer elders. Terwijl zijn reactionaire politiek in de VS vanaf dag één op massaal protest kon rekenen, probeert hij nu via zijn buitenlands beleid een uitweg te zoeken en zijn "grootsheid" te tonen door economische sancties op te leggen, allerlei verdragen onder druk te zetten en 'fantastische relaties' aan te knopen met despoten zoals Kim Jong-un.

Ondertussen is er binnenlands een laag van de Amerikaanse bevolking die niet langer stil blijft zitten. Jongeren komen massaal in het verweer tegen de reeds decennia aanslepende problematiek van de school shootings. Alleen dit jaar al werden maar liefst 23 scholen in de VS het mikpunt van dolle schutters. De talrijke problemen in het onderwijs en bij de jeugd zijn een duidelijke illustratie van hoe het compleet verrotte systeem het sociaal weefsel heeft aangetast.

Publieke sector in verzet

Na jaren van harde besparingen ten nadele van leerkrachten en werknemers in de publieke sector, groeide de druk om te reageren. De leiding van de twee grote nationale vakbonden - de NEA (National Education Association) en de AFT (American Federation of Teachers) - slaagde er niet in om een nationale of lokale reactie tegen deze aanvallen te organiseren. Hun achterban ging echter zichzelf organiseren in de scholen, waarbij ze sociale media en persoonlijk contact gebruikten om brede steun uit te bouwen.

Ze verenigden niet alleen de leerkrachten, maar ook andere schoolmedewerkers zoals cafetaria personeel, bewakers, buschauffeurs en alle mogelijke werknemers van de openbare sector. Ze waren niet bang om te vechten, ook al hadden ze niet het recht om te staken. Ze wisten dat als ze hun macht niet zouden tonen, de politici nog meer besparingen zouden doorvoeren.

De republikeinse regering van West Virginia kwam er al snel achter dat scholen niet zonder leraren en andere onderwijzend personeel kunnen functioneren. De meeste studenten en ouders steunden de leerkrachten. Dit leidde ertoe dat ze een loonsverhoging aanbood, maar niet de 5 procent die door de beweging geëist werd. De vakbondsleiders, die deze staking helemaal niet hadden geleid, probeerden iedereen weer aan het werk te krijgen op basis van dit aanbod, maar de leerkrachten weigerden totdat zijzelf en andere ambtenaren de volledige 5 procent opslag kregen toegewezen. Uiteindelijk moest de regering met tegenzin de loonsverhoging toekennen. Hun inspirerende overwinning heeft nu geleid tot vergelijkbare acties in Kentucky, Oklahoma, Arizona en andere delen van het land, en een 24-uursstaking van leerkrachten in Jersey City aan het einde van maart.

Zoektocht naar een alternatief

Net zoals op vele andere plekken in de wereld zien we in de VS vandaag een radicalisering in de politiek, meningen polariseren en komen met elkaar in botsing. De populaire presidentscampagne van Bernie Sanders en het aan de macht komen van een reactionaire president als Trump, hebben dit proces in een stroomversnelling gebracht en op een hoger niveau getild. Ondanks de verkiezing van Trump is het veelzeggend dat iemand die zich openlijk socialist noemt meer dan 13 miljoen stemmen haalt in de VS.

Mensen actief in vakbonden, allerlei grassroots bewegingen en een deel van de jeugd, zijn duidelijk op zoek naar een nieuwe manier om zich politiek te verenigen en in verzet te komen. Het kapitaal van de 3 rijkste Amerikanen is nu even groot als de opgetelde rijkdom van de helft van de Amerikaanse bevolking. Miljoenen leven in tentenkampen, in hun voertuig of in krotten terwijl ze 2 of meerdere 'jobs' combineren om te kunnen overleven. In hele gebieden van de VS heersen derde wereld toestanden en zijn de omstandigheden zo hard dat geweld en druggebruik de norm bepalen. De extreme tegenstellingen en dag op dag toenemende druk op de structuur van de maatschappij doen mensen zoeken naar een alternatief.

De strijd voor een nieuwe partij

De DSA, een partijtje dat zich had ingezet voor de verkiezing van Sanders, begon aan een spectaculaire groei toen Sanders door de Democraten aan de kant werd gezet en Hillary Clinton niet in staat bleek Trump te verslaan. Tijdens de verkiezingsnacht en in de periode erna sloten duizenden mensen er zich bij aan. Vóór de verkiezingen telde de partij ongeveer 6.000 leden. Tijdens de verkiezingsnacht werden 3.000 mensen lid. Nu telt de DSA ongeveer 32.000 leden.

Meer dan tweederden van de bevolking, zeker onder de jongeren, zijn voor de oprichting van een nieuwe partij. De DSA lijkt een aantrekkingskracht te hebben op de meest actieve lagen en zet zo het proces in gang naar de opbouw van een nieuwe onafhankelijke politieke kracht van de arbeidersklasse. Een absolute noodzaak om een radicale breuk met het huidige beleid en dat van het verleden te realiseren. ■

STUDENTEN KOMEN OPNIEUW IN ACTIE TEGEN BEZUINIGINGEN: HOE VERDER?

Lubna Badi

Wanneer komt er nou eens écht een investering voor beter onderwijs? Dat is wat vele studenten (en docenten) zich afvragen. Het onderwijs staat voor de zoveelste keer onder druk. Er zijn ondertussen veel 'hervormingen' toegepast in het onderwijs. Dit heeft tot een aantal grote studentenbewegingen geleid, zoals in 2011 tegen de langstudeerboete en in 2015 tegen de invoering van het leenstelsel.

Nu, 3 jaar later, is er nog een grote bezuiniging op universiteiten, met name op de geesteswetenschappen. Aan de Universiteit van Amsterdam is er bijvoorbeeld op de faculteit van Gedrags- en Maatschappijwetenschappen ruim een miljoen bezuinigd en Geesteswetenschappen moet 23 fte ontslaan.

Het leenstelsel

Toen de 'hervorming' van het leenstelsel plaatsvond in 2015, werd ons verteld dat dit tot grote verbeteringen zou leiden. Het leenstelsel zou een 'investering zijn in jezelf' zijn en daarmee zou meer geld kunnen worden vrijgemaakt voor meer docenten, kleinere klassen, meer begeleiding, lesmateriaal etc. Het is duidelijk hoe ver dit van de waarheid af staat. Deze zogenaamde 'hervorming' is gewoon een keiharde bezuiniging geweest. Duizenden studenten studeren nu af met hoge schulden, hebben geen beter onderwijs ervaren, voelen zich steeds meer opgejaagd om op tijd af te studeren en hebben daarom vaak geen specialisatie kunnen ontwikkelen. Vanzelfsprekend lijden docenten ook onder deze bezuinigingen; zij worden ontslagen of komen onder hoge werkdruk te staan.

Mars voor Onderwijs

De laatste grote demonstratie tegen de recente bezuiniging was 'Mars voor Onderwijs' op 8 juni in Amsterdam. Deze demonstratie was onder leiding van protestgroepen Humanities Rally en NU!. Er waren ongeveer 500 studenten aanwezig. De eisen van de demonstratie waren meer geld van de overheid en het schrappen van de aanstaande ontslagen, zoals hierboven genoemd. De solidariteit en protestacties voor deze eisen zijn uitgelopen naar andere steden als Nijmegen, Utrecht en Groningen.

Het opmerkelijke is dat de UvA-demonstratie steun kreeg van het College van Bestuur van de UvA. Zij stelde het in grote lijnen eens te zijn met de studenten. Zo stuurde ze bijvoorbeeld dezelfde week een brief aan de Minister van Hoger Onderwijs om te stoppen met de bezuinigingen en juist te investeren in het hoger onderwijs. Maar als snel toonde het CvB haar ware gezicht toen het de politie belde tegen de studenten die wilden overnachten in tentjes op de Roeterseiland-campus. Wij veroordelen sterk het onnodige en zinloze politiegeweld dat toen plaatsvond. Het CvB heeft zich bondgenoot verklaard met de eis voor meer geld, omdat het ook in zijn belang is, maar het zal geen studentenactiviteit accepteren die zijn positie bedreigt. Het wilde niet dat studenten het grasveld zouden bezetten, omdat er de volgende dag een promofeestje zou plaatsvinden. Het is belangrijk om te realiseren dat het CvB heel andere belangen heeft dan de studenten en docenten.

Bezuinigingen

Belangrijk is het besef dat we in een tijdperk leven van bezuinigingen. Onderwijs is geen uitzondering. De oorzaak daarvan is niet dat politici geïndoctrineerd zijn met 'neoliberale' denkbeelden, maar dat het kapitalistische systeem in een impasse zit. Sinds de economische crisis van 2008, hebben we een reeks van bezuiningen moeten incasseren. Alle verworvenheden die het resultaat zijn van een lange strijd van de arbeidersbeweging (in samenwerking met andere sociale bewegingen) staan onder druk. Daar valt ook toegankelijk hoger onderwijs onder.

Helaas mist er een duidelijk socialistisch leiderschap bij deze studentenbewegingen. De leiding moet ook een perspectief hebben. Zoals eerder besproken, duldt de kapitalistische klasse in het huidige tijdperk geen verzorgingsstaat en toegankelijk hoger onderwijs meer. Dit betekent dat de omstandigheden voor de nieuwe generatie flink zullen verslechteren, met een groei aan studieschuld, werkloosheid en laagbetaald werk.

De taak van socialisten

Een alliantie tussen de studenten- en arbeidersbewegingen versterkt beide bewegingen. De studenten zijn geen bevoorrechte laag van de bevolking meer zoals zij dat decennia geleden waren. Een groot deel komt tegenwoordig uit de lagere middenklasse en arbeidersklasse. Een groeiend deel krijgt geen goedbetaalde baan meer, maar sluit zich aan bij de rangen van de werkende klasse, waar zij jaren moet werken om haar studieschuld af te betalen. De arbeidersbeweging is de enige echte natuurlijke bondgenoot van de studentenbeweging.

Het gevolg is dat een strijd voor behoud van hoger onderwijs voor iedereen, enkel een strijd voor socialistische maatschappijverandering kan zijn. Om gratis onderwijs voor iedereen te kunnen financieren, is het noodzakelijk om de sleutelsectoren van de economie, de banken en grote bedrijven te nationaliseren onder democratische controle van de werknemers. Dit is tevens de enige manier om nuttig werk te scheppen voor alle huidige en toekomstige afgestudeerden.

Velen zullen zeggen dat niet 'realistisch' zal zijn. De zogenaamde realisten zullen zelf echter geen alternatieve oplossingen aandragen. Zij hopen dat op magische wijze het tij keert, terwijl de volgende bezuinigingen alweer worden voorbereid.

Als marxisten zijn we echter niet bang om de waarheid te vertellen. Hoger onderwijs dat zowel kwalitatief hoogstaand als toegankelijk is, kan enkel gerealiseerd worden onder socialisme. Het is de taak van studentenactivisten om in lokale studentenorganisaties en actiecomités voor een socialistisch actieprogramma te vechten en de arbeiders, met name docenten, erbij te betrekken! Een landelijke demo van studenten, samen met een staking van onderwijspersoneel, zou een eerste stap vooruit zijn. ■

DE ITALIAANSE AARDVERSCHUIVING

Federica Carasi

Gebaseerd op een artikel op marxist.com

Sinds de Italiaanse verkiezingen van afgelopen 4 maart, zijn de ogen van de EU en de financiële markten gericht op Italië. Dit is de derde grootste economie van de Eurozone, die meer dan 15% van haar BBP produceert. De Italiaanse overheidsschuld bedraagt namelijk een enorme 2,3 biljoen, gelijk aan 132% van het BBP: de grootste ter wereld na Japan en Griekenland. Met andere woorden, Italië is nu een groot risico geworden voor de financiële stabiliteit van de gehele Europese Unie.

De periode na de verkiezingen werd gekenmerkt door allerlei soorten opschuddingen en veranderingen in het politieke landschap. Dit is het gevolg van de politieke aardverschuiving van de verkiezingen, welke geen duidelijke winnaar naar voren schoof en de establishmentpartijen van de laatste 20 jaar afstrafte, in het bijzonder Forza Italia en de Democratische Partij.

De President van de Republiek, Mattarella, sprak zich openlijk uit tegen de voorgestelde kandidaat voor Minister van Financiën, omdat deze in het verleden tegen de euro was. De stemmen van miljoenen mensen doen niet ter zake, wanneer de stabiliteit van de markten gevaar loopt. Men ziet zo duidelijk, wat marxisten altijd stellen: de kapitalisten hebben altijd het laatste woord, en wie binnen het systeem wil werken, moet volgens hun regels spelen. Een eurosceptische minister accepteren, zou betekenen dat zij zich in de eigen voet schieten.

De Europese Centrale Bank zal extra blootgesteld zijn aan een nieuwe financiële crisis in Italië, omdat deze €340 miljard aan Italiaanse staatsobligaties bezit, ongeveer 15% van de gehele Italiaanse schuld. Italiaanse banken bezitten ook grote aantallen staatsobligaties, waarmee zij in feite de staatsfinanciën overeind houden. Zolang de staat betaalt, is alles onder controle. In de laatste 10 jaar heeft de Italiaanse staat €700 miljard betaald aan rente over de opgebouwde schulden. Als de rente op staatsobligaties echter bovenmatig hoog zou worden, zou de staat kunnen verzuimen te betalen. Dit zou een bankencrisis in gang zetten die niet bij de Italiaanse grens zou stoppen, maar zich over heel Europa zou verspreiden, aangezien het totale aantal niet-presterende bankleningen over het continent al €938 miljard is. Zo zou een crisis in Italië een dramatisch impact hebben op de Europese financiën en een wereldwijde financiële crisis in gang kunnen zetten. Dit verklaart allemaal waarom de serieuze burgerlijke economen zich richten op wat er in Italië gebeurt.

Het onderliggende probleem van de Italiaanse economie is haar lage productiviteit en daardoor zwakke concurrentiepositie, wat betekent dat Italië minder op de wereldmarkt verkoopt dan voorheen, minder inkomsten binnenkrijgt en verder achterraakt op zijn belangrijkste concurrenten. Italië wordt vastgehouden door lage groei, welke nu heel licht stijgt na 10 jaar van stagnatie, hoge werkloosheid en levensstandaarden die scherp dalen voor een groot deel van de bevolking.

De nieuwe regering en haar racistische campagne

De nieuwe Italiaanse regering is het gevolg van een absoluut verwarde proteststem. Een passieve proteststem tegen het systeem en de partijen die Italië tot de hierboven beschreven situatie geleid hebben. Verward, omdat de Vijfsterrenbeweging (M5S) en Lega de enige middelen waren waarmee miljoenen mensen hun woede konden uitdrukken, maar deze partijen geen enkel probleem in Italië zullen oplossen.

De verkiezingscampagne was geheel gericht op slogans en eisen zoals de belofte van een basisinkomen van €780. Een andere belofte was om de gehate pensioenbezuinigingen van de vorige regering terug te draaien. Het werd berekend dat dit zoveel zou kunnen kosten als 6% van het BBP, iets dat de Italiaanse overheidsfinanciën slecht aankunnen. De Lega maakt dit extra moeilijk door te pleiten voor een belastinghervorming, met de invoering van een vlaktaks, waardoor bedrijven minder belasting betalen en de staatsinkomsten verder dalen. Dit alles ging samen met een sterke campagne tegen immigranten en vluchtelingen.

Alle beloftes zijn op magische wijze verdwenen nadat de regering eindelijk gevormd werd. Alleen de eindeloze racistische campagne is overgebleven. In haar woorden is het heel simpel: in Italië zijn er niet genoeg banen omdat anderen hiernaartoe zijn gekomen om deze 'te stelen', of 'we kunnen de salarissen en pensioenen niet verhogen, omdat onze belastingen nodig zijn om de instellingen te financieren die migranten en vluchtelingen onder handen nemen.'

Racisme is een krachtig hulpmiddel in de handen van de heersende klasse: het wordt gebruikt om de aandacht af te leiden van de echte problematiek. Bijvoorbeeld, heeft Italië geen geld om de pensioenen te verhogen maar heeft het wel geld om acht nieuwe F-35's te kopen? Alle tegenstellingen komen nu naar de oppervlakte en de mensen zullen er snel achterkomen dat hun problemen niet veroorzaakt worden door degenen die wegvluchten voor oorlog en ellende.

We hebben een echt alternatief nodig

In werkelijkheid kan men de mensen niet zolang voor de gek houden. Vroeg of laat willen de arbeiders en jongeren geen woorden maar daden. Vroeg of laat zullen zij opnieuw begrijpen dat zij hun hoop in de verkeerde handen hebben geplaatst. Bij de gemeenteraadsverkiezingen zagen we al dat de steun voor de M5S flink was afgenomen, vooral in het Zuiden.

Italië is een kruitvat dat op het punt staat te ontploffen. Er is een groot vacuüm ter linkerzijde, omdat de linkse partijen hebben bijgedragen aan het scheppen van deze situatie en zij nu niet meer vertrouwd worden door de werkende klasse en de jeugd. Wanneer het opnieuw duidelijk wordt dat deze regering de arbeiders, jongeren en werklozen niets te bieden heeft, dan zullen de sluizen opengezet worden voor een nieuwe periode van intense klassenstrijd. Om dit keer te slagen is het echter nodig dat er een nieuwe partij van de werkende klasse gevormd wordt, die een politieke uitdrukking kan geven aan deze beweging. Dat is waar Italiaanse marxisten voor strijden. ■

HET LEVEN VAN KARL MARX,

DE MEEST GEHATE ÉN GELIEFDE REVOLUTIONAIR ALLER TIJDEN

Paulette Vermeersch

Vriend en vijand zijn het erover eens dat Karl Marx een ereplaats verdient in de galerij van de politieke denkers. Om zijn werk beter te begrijpen is het nodig om een dieper inzicht krijgen in de achtergrond, het leven en de drijfveren van deze man.

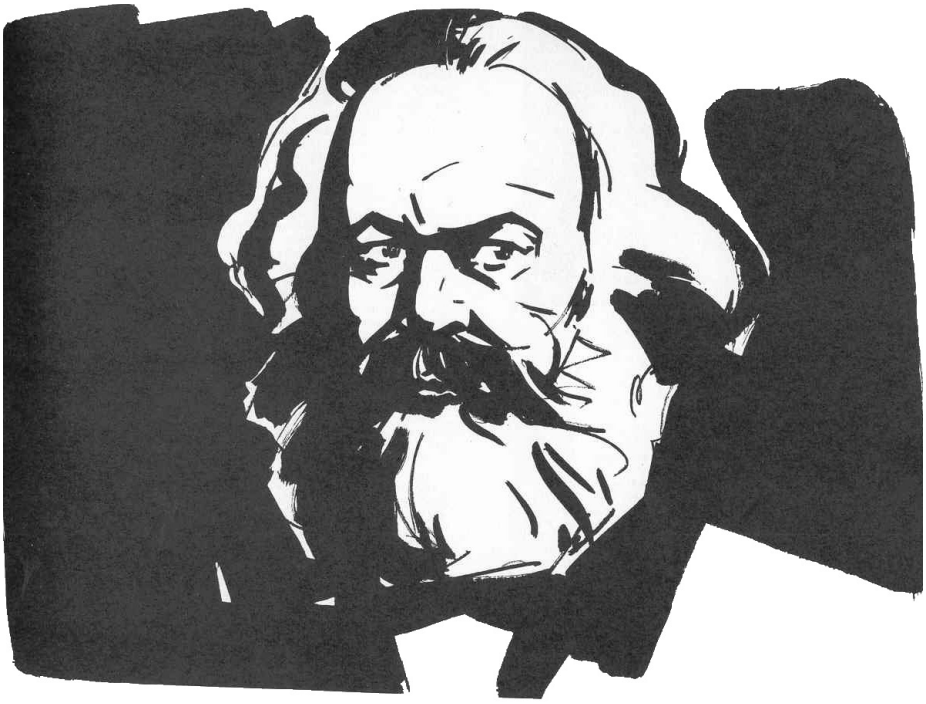

Marx bracht zijn jeugd door in het stadje Trier, in Pruisen. Als gevolg van de annexatie door Frankrijk, van 1795 tot 1815, hadden de inwoners kennis gemaakt met grondwettelijke vrijheden, een vrije pers en religieuze tolerantie. Dit in tegenstelling tot de rest van Duitsland, dat zuchtte onder het reactionaire, Pruisische bewind. De intelligentsia, waartoe ook Marx' vader behoorde, las Kant en Voltaire en beschouwde zichzelf als 'progressief". Hij was ook kind aan huis bij de invloedrijke familie Von Westphalen, zijn latere schoonvader. Die hield van een stevige discussie met de jonge Marx en steunde hem in zijn ontwikkeling. Karl vertrok naar Bonn om er rechten te studeren. Hij bracht er aanvankelijk weinig van terecht, hij zat meer in de kroeg dan in de les en op aanraden van zijn vader schreef hij zich in aan de Universiteit van Berlijn.

Vanaf toen ontpopte zich een geheel andere Marx; hij werd een onverzadigbare waarheidszoeker: rechten alleen waren onvoldoende om het universum te begrijpen; hij studeerde ook filosofie, wetenschap, de schone kunsten… Hij nam een enorme hoeveelheid kennis op, abstraheerde en systematiseerde, steeds snakkend naar nieuwe indrukken, om via de abstracties bij de zin van de werkelijkheid te komen, het échte leven.

Hij was onder de indruk van de dialectiek van Hegel, en sterk geïnteresseerd in de theorie van Ludwig Fuerbach, die via de kritiek op de godsdienst naar het materialisme evolueerde. Marx sloot zich aan bij de "Links-Hegelianen"- die niet de conservatieve, politieke inhoud van Hegel overnamen maar zijn methode, de dialectiek.

In 1841 studeerde hij af als doctor in de filosofie en werd politiek journalist. Hij werd medewerker van Die Rheinische Zeitung en al vlug hoofdredacteur. We leren Marx hier niet enkel kennen als "intellectueel", hij kwam onmiddellijk op voor de rechten van de onderdrukten. Eén van zijn eerste hoofdartikels gaat over een wet over houtdiefstal. Veel armen kapten hout in de adellijke bossen om 's winters een vuurtje te kunnen stoken,er stonden echter zware straffen op. Marx verdedigde hen door te stellen dat de omstandigheden, de uitbuiting door de adel hen tot dief maakte. Toen hij in een ander artikel de Pruisische bureaucratie bekritiseerde omdat ze de kleine boeren gewetenloos ruïneerde was het welletjes geweest: in 1843 werd Die Rheinische Zeitung verboden.

In datzelfde jaar trouwde Marx met Jenny Von Westphalen en vertrok het jonge paar naar Parijs. Daar legde hij zich toe op verdere studies: geschiedenis, filosofie en economie. Hij kwam tot het inzicht dat de geschiedenis bepaald wordt door de economische en sociale ontwikkelingen.
In september 1844 komt hij Friedrich Engels tegen, ze discussiëren twee weken onafgebroken en zijn het op alle punten eens met elkaar: het wordt het begin van de meest vruchtbare samenwerking aller tijden. Engels had ook filosofie gestudeerd en was op verzoek van zijn vader, een Duitse fabrikant, naar Manchester gereisd om daar het kapitalisme te bestuderen. Dat resulteerde in twee boeken: "Kritiek op de politieke economie" (1844) en "De toestand van de Engelse arbeidersklasse" (1845) – dat bracht Engels niet alleen in contact met de onderdrukte arbeiders maar ook met de strijdbare.

Begin 1845 werd Marx opnieuw verbannen, ditmaal naar Brussel. Samen met Engels zette hij zich aan het werk. Het resultaat wordt De Duitse ideologie, waarin zij hun nieuwe denkbeelden vorm gaven: zij combineerden als het ware Hegels dialectiek met Feuerbachs materialisme. "Wij kennen slechts één wetenschap," schreven ze, "de wetenschap van de geschiedenis. We gaan niet uit van wat de mensen zeggen, zich verbeelden, zich voorstellen... We gaan uit van de werkelijkheid, hoe de mensen leven." Vele essentiële uitgangspunten van het historisch materialisme worden hier reeds verwoord (dit werk verscheen na hun dood, geen uitgever durfde het publiceren). Terwijl zij dit schrijven proberen ze aansluiting te vinden bij de beginnende arbeidersbeweging.

In de lente van 1846 richten Marx en Engels te Brussel het "Communistisch Correspondentiecomité" op. Ze hadden vele contactpunten in Europa en het was

de bedoeling om het wetenschappelijke socialisme in de jonge arbeidersbeweging te verankeren. Marx ziet het verschil tussen de andere socialistische theoretici (zoals Proudhon) en zichzelf vooral in het feit dat de anderen "ideale" systemen uitdenken over een perfecte communistische maatschappij, terwijl hij analyseerde hoe de werkelijkheid zich ontwikkelt en op basis daarvan verder gaat. Marx en Engels komen in contact met een kleine, geheime organisatie van linkse ambachtslieden uit Parijs en Frankfurt die zichzelf "De Bond der Rechtvaardigen" noemen. Ze kunnen hen overtuigen om hun clandestiene activiteiten op te geven en samen met anderen vormen ze de Bond der Communisten. Tijdens het tweede congres van deze Bond krijgen Marx en Engels de opdracht om "Het Communistisch Manifest" te schrijven.

Marx werd opnieuw verjaagd, terug naar Parijs. Daar kon hij ook niet blijven en hij week opnieuw uit naar Duitsland, naar Keulen. Daar richtte hij Die Neue Rheinische Zeitung op, een voorbeeld van revolutionaire journalistiek. Hij en Engels werden door de Duitse staat aangeklaagd en verbannen, eerst naar Parijs, en uiteindelijk kwam de familie Marx aan in Londen in mei 1849. Ze leefden er in bittere armoede "als berooide vreemdelingen in een vreemd land" maar tevens in een intellectueel stimulerende omgeving: de familie sprak drie talen, ze lazen samen Shakespeare, luisterden naar muziek en hielden elke zondag "open huis".

Marx werkte als correspondent voor The New York Daily Tribune van 1852 tot 1962, maar hij verdiende nooit genoeg geld om zijn familie te onderhouden. Engels, die een eigen inkomen had en als administrator werkte in zijn vaders firma, sprong steeds financieel bij.

Hij werkte ijverig verder aan zijn magnum opus Het Kapitaal, maar hij was ook nu niet enkel "de intellectueel". Hij speelde een actieve rol bij de ontwikkeling en groei van de jonge arbeidersbeweging.

Een doorbraak kwam er met de oprichting van de Internationale Arbeidersassociatie in 1864 (bekend onder de naam de Eerste Internationale). Marx en Engels speelden vanaf het ontstaan ervan een zeer grote rol. Zij schreven resoluties, manifesten en correspondeerden met een voorhoede van arbeiders en gelijkgestemden over de gehele wereld, ook uit Rusland.

Marx was noodgedwongen verplicht om veel tijd te besteden aan de strijd tegen alle

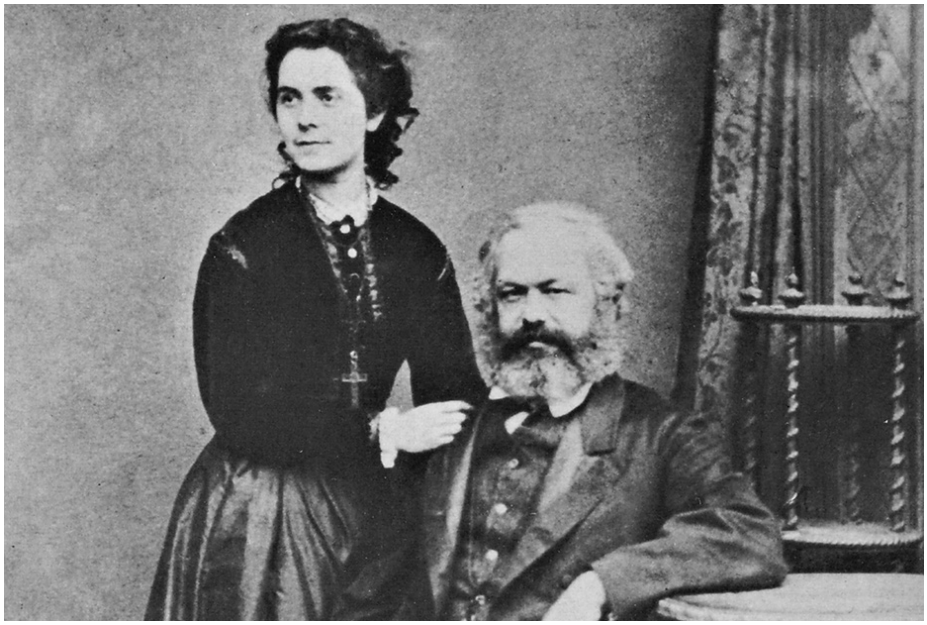

soorten burgerlijke stromingen in de Eerste Internationale, van het utopische socialisme van Proudhon, tot het reformisme van de leiders van de Britse vakbonden. Maar vooral de intriges van de anarchist Bakoenin en zijn volgelingen speelden hem parten. Uiteindelijk slaagde Marx erin de ideologische strijd te winnen, maar het ging de verkeerde kant uit. De nederlaag van de Parijse Commune en de zwakte van de organisatie deden de Eerste Internationale de das om. In een laatste reddingspoging probeerde Marx in 1872 het hoofdkwartier te verplaatsen naar New York, in de hoop dat de oplaaiende klassenstrijd in de USA nieuwe mogelijkheden zouden creëren. Het mocht echter niet zijn! De belangrijkste verwezenlijking van de Eerste Internationale bleek de gezonde ideologische basis te zijn, waarop in de toekomst verder gebouwd kon worden. Als organisatie hield ze feitelijk op te bestaan.

In 1867 rolde het eerste deel van Het Kapitaal van de pers. Marx spendeerde de laatste jaren van zijn leven aan de voorbereiding van de volgende delen, die na zijn dood door Engels zouden geredigeerd en uitgegeven zouden worden.

Ondanks alle tegenslagen en armoede was de familie Marx een gelukkig gezin. Jenny was zijn steun en toeverlaat, zij was de enige die Marx' geschrift kon ontcijferen en ze heeft hem altijd trouw gevolgd in alle omzwervingen. Zijn drie dochters hielpen hem bij zijn onderzoek voor Het Kapitaal, vertaalden teksten, schreven grote delen van economische geschriften voor hem over. Laura huwde Paul Lafarge en speelde samen met hem een belangrijke rol in de Marxistische beweging en de oprichting van de socialistische partij in Spanje. Eleanor, de jongste, was actief in de Britse arbeidersbeweging en ging op tournee in de USA in 1886 om de ideeën van haar vader te verspreiden.
Marx was ook het product van zijn tijd. Toen Jenny maanden bij haar zieke moeder verbleef begon hij een kortstondige verhouding met de huishoudster, Hélène Demuth. Toen Jenny terugkwam bleek Hèlène zwanger van hem. De zoon, Frederik, werd erkend door Engels en bij pleegouders geplaatst. Het bestaan van Frederik werd doodgezwegen en Helene, Jenny en Marx bleven verder in één huis leven. Ontroerend détail: ze liggen ook samen in dezelfde grafkelder.

Slechts na de dood van Marx kwam Eleanor, de jongste dochter achter het bestaan van haar halfbroer. Ze schreef hem, postuum, een kwade brief, die ze ondertekende met:"je de-loyale dochter!". Frederik en Eleanor werden goede vrienden, hij speelde nog een rol als oprichter van de Hackney Labour Party.

Laten we eindigen dan met de woorden die Engels uitsprak op zijn begrafenis: "Want Marx was voor alles een revolutionair. Mee te werken aan de val van de kapitalistische maatschappij, aan de bevrijding van het proletariaat, dat was zijn werkelijke roeping. De strijd was zijn element. En gestreden heeft hij, met een hartstocht, een taaiheid, een doorzettingsvermogen dat slechts weinigen tentoonspreiden. En daarom was Marx de meest gehate en meest belasterde man van zijn tijd. Regeringen, absolute zowel als republikeinse, wezen hem uit en belasterden hem. Hij is gestorven, vereerd, bemind, betreurd door miljoenen revolutionaire medearbeiders, van Amerika tot Rusland. Zijn naam zal door de eeuwen voortleven en ook zijn werk." ■

DE ECONOMISCHE THEORIE VAN MARX
EN DE TOEKOMST VAN DE MARXISTISCHE ECONOMIE

Nick Deschacht

Ter gelegenheid van de 200e verjaardag van Karl Marx is zijn werk uitgebreid herdacht en besproken, zowel in de media als binnen de arbeidersbeweging. Marx' denken omspant vele disciplines, maar zijn voornaamste bijdragen hebben betrekking op de geschiedswetenschap (de theorie van het historisch materialisme), de filosofie(de theorie van het dialectisch materialisme) en de economische wetenschap (de theorie van de meerwaarde en de analyse van het kapitalisme). Dit artikel evalueert het economisch denken van Marx en bespreekt de uitdagingen voor de marxistische economie vandaag.

De interesse bij Marx voor de economische wetenschap is geen toeval. Voor Marx is de economie cruciaal voor het begrijpen van de samenleving en van politieke conflicten. Marx analyseert de geschiedenis als een opeenvolging van productiewijzen, dat is de economische structuur met haar kenmerkende productierelaties, waarin verschillende klassen met hun eigen belangen tegenover elkaar staan. De botsende ideeën over hoe een samenleving op een bepaald moment ingericht dient te worden, weerspiegelen in laatste instantie deze economische belangen, en het voortbestaan van elke samenleving staat of valt uiteindelijk met de mate waarin een economisch systeem in staat is om een oplossing te bieden voor de noden van de mensen door de productieve krachten te blijven ontwikkelen.

Marx beschreef zijn economische ideeën in 'Het Kapitaal: Kritiek van de politieke economie', zijn levenswerk waarvan het eerste deel verscheen in 1867. In de titel verwijst 'het kapitaal' naar het kapitalistisch economisch systeem, terwijl met de 'politieke economie' de economische wetenschap bedoeld wordt. Met andere woorden, Marx had met dit boek tot doel om het kapitalisme te analyseren en tegelijk een kritiek te formuleren op de ideeën van de economische wetenschappers uit zijn tijd. Het is interessant om op te merken dat Marx' werk geen product is van de universiteit. Marx had wel een doctoraat behaald, maar radicale denkers en atheïsten (de links-hegelianen uit die periode) werden ontslagen en uitgesloten van een positie als professor aan de universiteit. Marx werkte noodgedwongen als een onafhankelijk onderzoeker en zijn onderzoek was volledig verbonden met zijn politieke activiteit. De periode waarin Marx het meest intensief werkte aan zijn economische studies, valt samen met de oprichting van de Eerste Internationale, waarvan Marx de drijvende kracht was, en 'Het Kapitaal' kan dan ook gezien worden als een theoretisch fundament voor de politieke organisatie waaraan Marx bouwde.

De kern van Marx' economisch denken zijn de theorieën over de meerwaarde en over de ontwikkeling van het kapitalisme op lange termijn. Volgens Marx legt de heersende klasse in elke samenleving via dwang beslag op een deel van de waarde, namelijk de meerwaarde, die door de werkenden wordt geproduceerd. Onder het kapitalisme neemt deze meerwaarde de vorm aan van winst en die ontstaat op een bijzondere manier, want op het eerste zicht lijkt er geen sprake van dwang, aangezien arbeiders schijnbaar vrijwillig een contract sluiten met kapitalisten voor het leveren van arbeidsprestaties. Marx legt echter uit hoe loonarbeiders historisch gescheiden zijn van hun productiemiddelen, waardoor ze geen andere inkomensbron hebben dan het verkopen van hun arbeidskracht. Het feit dat arbeiders geen andere keuze hebben dan te werken voor een inkomen, geeft kapitalisten macht in de onderhandeling over het loonniveau en dat vormt de basis voor de winst en de uitbuiting onder het kapitalisme.

Marx benadrukt dat het kapitalisme geen natuurlijk of onveranderlijk systeem is, maar een historisch voorbijgaande productiewijze. De ontwikkeling van het kapitalisme wordt gekenmerkt door toenemende ongelijkheid als gevolg van de "concentratie van kapitaal" in de handen van een kleine minderheid die bij elke productiecyclus de meerwaarde afroomt en accumuleert in bijkomend kapitaal. Er is ook een tendens tot "centralisatie

van kapitaal" in handen van een steeds kleinere groep, omdat kleine bedrijfjes de concurrentiestrijd niet overleven en hun marktaandeel gaandeweg opgeslokt wordt door steeds grotere bedrijven als gevolg van schaalvoordelen. Dat is de situatie waarbij de gemiddelde productiekost kleiner is in grote bedrijven, bijvoorbeeld omdat er vaste kosten zijn. Daarnaast beschrijft Marx hoe het kapitalisme gekenmerkt wordt door onvermijdelijke periodieke crisissen. Marx' theorie van de economische crisis is veelzijdig, maar centraal in de theorie staat dat tijdens een groeifase de werkloosheid daalt en de lonen stijgen, zodat de winsten en het accumulatieproces onder druk komen te staan. Factoren zoals goedkoop krediet en het optimisme onder investeerders vermijden echter dat de economie meteen vertraagt, zodat de crisis pas na verloop van tijd plots en abrupt uitbreekt – een mechanisme dat het dialectisch denken van Marx illustreert.

De geschiedenis van de kapitalistische economie sinds Marx en het recentste economisch onderzoek, bevestigen de juistheid van de centrale stellingen van Marx. Het onderzoek van Thomas Piketty (1) naar de evolutie van ongelijkheid over de voorbije 200 jaar heeft aangetoond dat de ongelijkheid de neiging heeft om toe te nemen, wat in overeenstemming is met Marx' theorie van de concentratie van kapitaal. De ongelijkheid op wereldschaal is vandaag ongezien: de rijkste 42 mensen ter wereld hebben evenveel vermogen als de armste 3,7 miljard mensen samen! Ook Marx' theorie van de centralisatie van kapitaal staat overeind: de gemiddelde bedrijfsgrootte neemt decennium na decennium toe en de grootste bedrijven winnen aan marktaandeel in zowat elke sector (2). Recent toonaangevend onderzoek van de Belgische economen Jan De Loecker en Jan Eeckhout (3) suggereert dat vooral sinds 1980 de monopoliemacht van bedrijven sterk is toegenomen: in de VS nam de gemiddelde 'markup', dat is de mate waarin de prijs boven de productiekost uitstijgt, gestaag toe van 18% in 1980 tot 67% vandaag. Economen documenteren ook steeds beter processen van uitbuiting en de macht van werkgevers om lonen te drukken. Recent onderzoek op basis van Amazon Mechanical Turk, een online platform waar werknemers en werkgevers elkaar vinden voor kleine jobs, toont aan dat werkgevers zoveel macht hebben dat ze de lonen kunnen drukken tot minder dan 20% van de waarde die door de arbeiders wordt geproduceerd (4). Dat is vooral opmerkelijk omdat economen in dit soort online arbeidsmarkten net weinig uitbuiting verwachten aangezien werkers er gemakkelijk de aangeboden lonen kunnen vergelijken en kiezen voor de meest biedende werkgever.

Vriend en vijand erkennen de waarde van Karl Marx' economische analyse. Het Londense zakenblad The Economist, doorgaans niet bepaald een voorstander van revolutionair socialistische ideeën, schreef onlangs op haar voorpagina: "Why Marx was right." (5). De redactie van het blad stelt zich de vraag "waarom de wereld toch gefixeerd blijft op die ideeën van Karl Marx". Het antwoord is volgens hen dat "de ideeën van Marx vandaag relevanter zijn dan ooit" en dat Marx de centrale economische tendensen heeft voorzien, zoals de verschuivende macht van arbeid richting kapitaal, de globalisering, periodieke crisissen en de groei van monopolies. Het artikel besluit natuurlijk dat Marx zich wel "vergiste" voor wat betreft de noodzaak van revolutie en socialisme. Het tegendeel mogen lezen in The Economist is wellicht wat veel gevraagd.

Sinds Marx is de marxistische economie op heel wat punten verder ontwikkeld. Dit is niet de plaats om die ontwikkelingen grondig te bespreken, maar het is duidelijk dat die niet altijd even dynamisch en kwaliteitsvol zijn geweest. Ook na Marx zijn er zeker belangrijke toevoegingen geformuleerd, zoals in het geval van Lenins theorie van het monopoliekapitalisme. Maar de voorbije decennia lijken academische marxistische economen te zijn vervallen in abstracte theorie en steriele discussies, zoals die over het transformatieprobleem of over onproductieve arbeid, en in een afkeer van empirisch onderzoek. Dat staat in schril contrast met de methode van Marx zelf, die nooit aarzelde om zijn theorieën te testen op basis van de cijfers en gegevens die in zijn tijd beschikbaar waren. Als de marxistische economie uit haar huidige isolement wil geraken, dan moet ze het debat aangaan met de andere economische stromingen en zo de hegemonie breken van het mainstream economisch denken. Dat kan alleen wanneer activisten en studenten inzien dat de economische wetenschap niet mag worden overgelaten aan de zogenaamde 'experts', maar dat ze in handen genomen kan worden en dat ze verder uitgewerkt moet worden tot dat wat Karl Marx voor ogen had, namelijk een theoretische basis voor de strijd voor een revolutionaire transformatie van de samenleving. ■

Bronnen:

1. Piketty, T. (2014). Kapitaal in de 21ste eeuw. De Bezige Bij Amsterdam.

2. The Economist (2016). Too much of a good thing: Business in America. www.economist.com/briefing/2016/03/26/too-much-of-a-good-thing

3. De Loecker, J. & Eeckhout, J. (2017). The rise of market power and the macroeconomic implications. www.janeeckhout.com/wp-content/uploads/RMP.pdf

4. Dube, A., Jacobs, J., Naidu, S., & Suri, S. (2018). Monopsony in online labor markets. NBER w24416. https://voxeu.org/article/monopsony-online-labour-markets

5. The Economist (2018). Reconsidering Marx. May 5th. www.economist.com/books-and-arts/2018/05/03/rulers-of-the-world-read-karl-marx

DE SP EN FORT EUROPA

Zowi Milanovi

Bij de SP vond er op de partijraad van 23 juni een conflict plaats over de kwestie van Fort Europa en de migratiedeals met Noord-Afrikaanse landen. Een kritische oppositie binnen de partijraad was het niet eens met het de houding van het bestuur en de parlementaire fractie, die zich in naam van het 'realisme' niet op voorhand wilde uitspreken tegen deze deals.

Dit standpunt heeft terecht geleid tot veel oppositie binnen de partij. Zelfs enkele prominenten, waaronder Kamerlid Sadet Karabulut, kwamen openlijk uit tegen het 'pragmatische' voorstel dat Kamerlid Jasper van Dijk verdedigde.

Pragmatisch en realistisch?

Van Dijks voorstel is simpelweg pleiten voor 'aanmeldcentra buiten Europa'. Dit houdt in dat de EU corrupte en repressieve regeringen in Noord-Afrika betaalt om vluchtelingen en migranten vast te houden. Degenen die dat willen, kunnen dan asiel aanvragen in deze aanmeldcentra en worden vervolgens verdeeld over EU-landen.

Dit zou dan ertoe leiden dat enkel de geaccepteerde vluchtelingen Europa binnen zouden komen en dat de 'economische migranten' dan automatisch terug zouden keren naar hun thuislanden en niet de grote oversteek op gammele bootjes over de Middellandse Zee zullen wagen. Zo zou het verdienmodel voor mensensmokkelaars onderuit gehaald worden en zou er een 'humaan' beleid gevoerd worden.

In feite is er niets dat erop wijst dat de 'economische migranten' de grote oversteek niet meer zouden wagen. Velen van hen weten al dat zij geen vluchtelingenstatus krijgen in de EU-landen (zoals de inwoners van landen zonder gewapend conflict), maar zijn alsnog bereid om de meest gevaarlijke landen te doorkruisen, de Middellandse Zee met gevaar voor leven over te steken en om zwart werk te doen voor extreem lage lonen, omdat de situatie alsnog beter is dan in het uitzichtloze thuisland.

Mensensmokkelaars zijn criminelen die vele mensenlevens in gevaar brengen, maar zijn niet de oorzaak van de migratiestroom. Hun verdienmodel wordt enerzijds overeind gehouden door de complete uitzichtloosheid die mensen richting Europa drijft, anderzijds door het gebrek aan alternatieve manieren om Europa op legale wijze binnen te komen. Het probleem zijn juist de migratiecontroles, het Fort Europa. Juist het feit dat deze migranten niet via reguliere veerdiensten, vluchten of over de weg naar Europa kunnen, drijft hen in de handen van mensensmokkelaars. Fort Europa is de bron van het verdienmodel van mensensmokkelaars.

Politieke en economische vluchtelingen

De SP gaat mee in het onderscheid dat politieke vluchtelingen welkom zijn en steun verdienen, maar dat zogenaamde 'economische migranten' geweerd moeten worden en terug moeten keren naar hun thuislanden.

Deze redenering negeert ten eerste volledig dat het onderscheid tussen politieke vluchteling en economische migrant kunstmatig is, aangezien het de imperialistische politiek van Westerse landen is die tot enorme ongelijkheid in rijkdom tussen landen heeft geleid en dit blijft doen. Plunderingen van grondstoffen door multinationals, imperialistische oorlogen en proxy-oorlogen, constructies voor belastingontwijking via belastingparadijzen als Luxemburg en Nederland, ongelijke handelsverdragen, plus de effecten van klimaatverandering (die voornamelijk veroorzaakt worden door Westerse multinationals) zijn de schuld van de slechte economische omstandigheden die mensen richting Europa drijven.

Daarnaast, zelfs als we dit onderscheid in stand houden en vluchtelingen definiëren als mensen die moesten vluchten om directe politieke redenen zoals vervolging, rechtvaardigt het niet dat de SP meegaat in de aanvallen op 'illegalen' en ervoor pleit dat er meer gedaan wordt om hen uit te zetten. Deze mensen zouden ook gewoon in Nederland kunnen wonen en werken zonder vluchtelingenstatus, of na een afgewezen asielprocedure. Hun rechten zouden dan gelijk kunnen zijn met die van andere arbeiders.

Hier is er echter sprake van de opdeling van de arbeiders in Nederlandse arbeiders, Europese arbeiders en 'illegale' arbeiders van buiten de EU. Deze laatste worden extreem uitgebuit door kapitalisten, die altijd de dreiging van uitzetting kunnen gebruiken om hen in het gareel te houden. Het is de taak van de socialisten en de arbeidersbeweging om deze mensen juist te organiseren en te verenigen met de Nederlandse arbeiders. Verdeeldheid maakt ons zwak en drukt de arbeidslonen en werkomstandigheden omlaag, in het belang van de kapitalisten.

Als socialisten strijden we voor de grootst mogelijke eenheid en gelijke rechten van alle arbeiders, wat hun etniciteit, geloof, sekse of geaardheid ook mogen zijn. Deze eenheid versterkt onze positie. Dit houdt in dat we voor gelijke rechten voor buitenlandse arbeiders moeten vechten. Dat betekent dat de eerste eis de legalisering voor alle arbeiders moet zijn. Deze legalisering versterkt ons allen. Een goed voorbeeld van hoe het wel kan, is de vakbond FNV Domestic Workers. Deze strijdt voor de rechten van buitenlandse arbeiders die het huishouden doen van Nederlandse gezinnen, probeert deze strijd aan de bredere vakbeweging te koppelen en vecht hierbij voor legalisering van alle domestic workers.

Dit, en niet nationalistische politiek, is de weg vooruit voor zowel de buitenlandse als Nederlandse arbeiders. ■

MASSALE STEUN VOOR AMLO EN MORENA, EEN NIEUWE PERIODE VAN KLASSENSTRIJD IN MEXICO

Ubaldo Oropeza

Afgelopen 2 juli vonden de Mexicaanse algemene verkiezingen plaats, welke over 18.229 publieke functies gingen. De belangrijkste daarvan was het presidentschap. Met meer dan 89 miljoen geregistreerde stemmers, was de deelname één van de hoogste in Mexico's geschiedenis.

Een politieke en sociale aardbeving ontstond door de overwinning van Andrés Manuel López Obrador (AMLO) van de partij MORENA. De oligarchie en het imperialisme die een lange tijd de touwtjes in handen hebben gehad, worden nu geconfronteerd met een regering die hen uitdaagt, een regering die zegt dat zij economische en politieke macht wil scheiden en de armen prioriteit wil geven.

De verkiezingen werden ingeleid door wreedheden. De Mexicaanse oligarchie liet zien dat ze AMLO niet vertrouwt. Zij lanceerden een mediacampagne die het publiek ervan moest overtuigen dat Mexico in eenzelfde crisis als Venezuela zou belanden met MORENA aan de macht.

Daarnaast zijn er 130 politici vermoord voorafgaand aan de verkiezingen, naast andere vormen van verkiezingsgeweld, zoals het stelen van stembusuitslagen door gewapende bendes. Stemmen werden geronseld. Deze verkiezingsrace was een grote grap.

Burgerlijke democratie (het elke paar jaar stemmen om te kiezen wie jou besteelt en regeert) is beperkt en wordt gebruikt als een masker om de dictatuur van de rijken te verbergen. Desondanks twijfelt de burgerij nooit om haar eigen wetten te breken en de 'democratische' processen om te buigen als ze voelt dat haar belangen bedreigd worden.

De werkelijke reden voor deze situatie is de wrede economische, politieke, sociale en veiligheidscrisis die de partijen van de oligarchie en het imperialisme hebben gecreëerd. Deze crisis heeft geleid tot meer dan 300.000 moorden, samen met vermissingen, geweld tegen vrouwen en de gedwongen verplaatsing van duizenden door gewapende conflicten en onhoudbare ellende.

Deze periode is een harde leerschool geweest voor de arbeidersklasse, jongeren, vrouwen en arme boeren. Als gevolg heeft de hysterische lastercampagne juist de stemmen voor AMLO verhoogd in plaats van ze te verminderen: het cynisme van de gangsters heeft de massa's alleen maar aangemoedigd om hen af te wijzen.

Naast het presidentschap heeft de partij ook in 5 van de 9 belangrijkste steden gewonnen, waaronder Mexico-Stad. De senaat en het parlement zullen een groot percentage kandidaten van de door MORENA geleide coalitie bevatten.

De overwinning van AMLO zal gevoeld worden in alle politieke en sociale organisaties van het land. In veel van die zullen we discussies, toenaderingen en splitsingen zien om hun positie tegenover de nieuwe regering te bepalen.

De gebieden die het meeste steun gaven aan AMLO, waren het zuiden en zuidoosten waren, gebieden die een lange traditie van strijd hebben. De regio die daarna kwam was het centrale gebied, waar Mexico-Stad deel van is en wat het bolwerk van strijd is geweest in de recente periode. In gebieden waar rechts eerst domineerde, zelfs in narco-gebieden, heeft AMLO ze allemaal overtroffen. Er is veel zekerheid en politiek kapitaal opgestapeld in de handen van AMLO voor de komende periode.

Dit kapitaal kan worden gebruikt op twee manieren, omdat de ruimte voor actie erg klein is. Enerzijds kan al deze steun vertaald worden in massamobilisaties om het land van top tot teen te transformeren (dit is wat AMLO heeft beloofd). Dit zou het einde betekenen van Mexico's afhankelijkheid, in alle aspecten, van Amerikaans imperialisme en de roofzuchtige oligarchie die controle heeft over alle handel en natuurlijke grondstoffen van het land, die de arbeidersklasse ongeremd heeft uitgebuit en contrahervormingen heeft ingevoerd die alle winsten uit het verleden hebben geëlimineerd. Anderzijds kan AMLO zijn steun gebruiken om massamobilisaties in te dammen en het huidige uitbuitende regime te behouden.

AMLO zei dat hij met name tegen corruptie zal strijden; dat door dit probleem op te lossen, samen met het invoeren van "republikeinse soberheid" (salarissen verminderen van topambtenaren om de lonen van leraren, verpleegsters, dokters enz. te verhogen), de staat genoeg geld zal hebben om in sociale programma's te investeren. Wij steunen voluit de economische steun aan ouderen, onderwijs voor jongeren, studiebeurzen, sociale zekerheid enzovoort. Het probleem is dat in alle Latijns-Amerikaanse landen waar een 'democratische' of reformistische regering is gevormd, de imperialisten en de oligarchie iedere minimale hervorming hebben vermeden. Deze fundamentele tegenstelling vereist een massale, georganiseerde beweging.

In deze strijd zullen miljoenen mensen het reformistische regeringsprogramma op de proef stellen, wat weer mogelijkheden zal creëren voor revolutionaire stromingen. Zonder enige twijfel zal de winst van AMLO een nieuwe periode van klassenstrijd in Mexico openen. De verkiezingen waren de eerste ronde, waarin de massa's wonnen. Het stopt daar echter niet; in werkelijkheid begint het pas net. ■

DE IDEEËN VAN KARL MARX

Marx is terug van weggeweest. Nadat men zijn ideeën jarenlang als ouderwets en voorbijgestreefd bestempelde, blijken ze vandaag relevanter dan ooit. Overal ter wereld zijn mensen op zoek naar een alternatief voor het kapitalisme. Ze zoeken een verklaring voor de sociale en ecologische ravage die het systeem aanricht. Het meest wetenschappelijk onderbouwde alternatief voor het kapitalisme is te vinden in het werk van Karl Marx. Zijn ideeën hebben onder het kapitalisme reeds hun nut bewezen op het toneel van de internationale arbeidersstrijd, ze liggen in vele landen aan de basis van de arbeidersbeweging en haar verwezenlijkingen. Het werk van Marx, dat veel meer omvat dan economie en politiek, is in eerste plaats een analysemethode, een manier om naar de wereld te kijken, hem te verklaren en te veranderen. Vele factoren zorgen er echter voor dat de ideeën van Marx meestal op een verwrongen, foutieve manier worden voorgesteld. Via dit boekje willen we arbeiders, jongeren en iedereen die op zoek is naar een ander maatschappijmodel, kennis laten maken met de werkelijke ideeën van Karl Marx. We hopen hiermee aan te zetten tot verdere studie van het werk van Marx en Engels en de toepassing van hun ideeën in de concrete strijd voor een nieuwe maatschappij.

▶ **HET BOEK KOST €8 (VERZENDING INBEGREPEN €10)**
Te bestellen via rekeningnummer:
NL36 TRIO 0197 7097 37
met vermelding 'De ideeën van Karl Marx'

STRIJDFONDS 2018 €500

Om te beginnen, ontzettend bedankt aan alle kopers en lezers van ons blad. En extra dank aan degene die de solidariteitsprijs hebben betaald.

Solidariteitsaankopen zijn ontzettend belangrijk omdat we streven naar ons doel van 500 voor het strijdfonds van 2018. Als alleen al 10 lezers de solidariteitsprijs van 3 euro betalen, zou dat op jaar basis resulteren tot 120. Dus als u een euro meer kunt betalen voor uw blad zou dat geweldig zijn.

Natuurlijk zijn we ook op zoek naar omvangrijkere donaties. Die hebben we zeker ook nodig en zijn net zo belangrijk. Maar waarom hebben we een strijdfonds?

We vertrouwen slechts op één financieringsbron om onze organisatie Revolutie op te bouwen, namelijk de arbeidersklasse. En in alle eerlijkheid; we willen ook geen andere bron.

De kapitalisten financieren de rechtse media en krijgen waarvoor ze betalen – wij willen niks van hun ontvangen. Zo garanderen we onze onafhankelijkheid en blijven we trouw aan onze idealen en daarmee ook trouw aan de arbeidersklasse.

Door te vertrouwen op de arbeiders en de jeugd die ons de nodige steun zullen geven, kunt u erop rekenen dat dit een arbeidersblad is die voor het socialisme en tegen het rottend systeem vecht.

Dus wat kunt u geven? Grote donaties zijn welkom en essentieel als we ons doel willen bereiken. Echter, zelfs kleine hoeveelheden zijn nodig zoals al beschreven is. Als 20 lezers een vijfje willen sturen levert ons dat al 100 euro op.

Als elke lezer een bijdrage instuurt aankomende periode, kunnen we het doel bereiken en is er vervolgens genoeg financiering beschikbaar om sterk onze organisatie op te bouwen. Details over doneren kunt u hieronder vinden of u kunt online doneren door de link te volgen op **marxisten.nl**

OVERSCHRIJVEN OP:
IBAN NL36 TRIO 0197 7097 37
BIC TRIONL2U
MET VERMELDING VAN:
"DONATIE"

WIE ZIJN WE EN WAAR STAAN WE VOOR?

Revolutie is een blad en organisatie met het doel om marxistische ideeën te verspreiden onder de werkende mensen, jongeren, studenten en elke ander bevolkingsgroep binnen de maatschappij. We zijn een groep actieve socialisten binnen de arbeidersbeweging met een duidelijke visie op maatschappijverandering. De marxistische analyse en methode gelden als onze leidraad voor een alternatief op de huidige asociale politiek. Revolutie is onderdeel van de International Marxist Tendency (IMT), die georganiseerd is in tientallen landen over de hele wereld, op elk continent. Uiteindelijk willen we de wereldwijde strijd leiden tegen de onderdrukking en uitbuiting van het kapitalistisch systeem. We identificeren onze ideeën en tradities met die van Marx, Engels, Lenin en Trotsky, die de vier grootste theoretische en praktische bijdragers zijn voor Marxistische, socialistische en communistische politiek.

Het kapitalisme is zeer ondemocratisch. Het laat de maatschappij regelen door 'specialisten' en de rest wordt behandeld als een domme massa die hoogstens om de paar jaar eens mag stemmen en verder vooral dag in dag uit moet werken. Volgens ons zit er veel meer in de gewone mensen. Wij geloven dat de meerderheid van werkende mensen via zelforganisatie en zelfbeheer kan komen tot een rechtvaardige maatschappij. In het socialisme zouden mensen de samenleving organiseren via raden in hun werkplaatsen, wijken, scholen enzovoort.

De huidige staat zal zich met alle middelen tegen het socialisme verzetten. De burgerlijke instanties willen ons laten geloven dat het huidige systeem - waarin zij stinkend rijk worden - normaal is en dat we niet naar een rechtvaardigere wereld moeten streven. Nochtans kunnen we met de huidige technologische kennis en het gemiddelde opleidingsniveau een maatschappij bouwen waarin uitbuiting, milieuvervuiling, verkeersoverlast, werkloosheid, armoede, racisme, seksisme en alle andere kwalen van het kapitalisme tot het verleden behoren.

Om deze maatschappij te realiseren, dient deze beweging van onderuit zich te wapenen met de lessen van het verleden en de juiste analyses. Het marxisme is eigenlijk dit collectieve geheugen van de werkende klasse. Wij willen die ideeën en methodes aan de wereld kenbaar maken.

Strijd mee!
Wij doen dit over heel de wereld met de International Marxist Tendency rond de website www.marxist.com. Zoals Marx stelde: "De filosofen hebben de wereld tot nu toe op verschillende manieren geïnterpreteerd, maar het komt erop aan hem te veranderen." Dit is dus de belangrijkste taak van socialisten; de maatschappij transformeren. We moeten beginnen aan een lang proces, dat zal eindigen in een maatschappij die wij niet zouden herkennen. Een maatschappij waar er geen uitbuiting of onderdrukking mogelijk is; een wereld waar er geen superrijken leven in de grootste luxe met alle macht, die ze hebben verkregen ten koste van letterlijk miljoenen zwoegende, arme en machteloze mensen. Iedereen die zich bezighoudt met de toekomst van de mensheid op deze planeet wil het anders zien. Die toekomst kan alleen worden gegarandeerd door een nieuwe soort samenleving, waar er een vrije ontwikkeling is van een ieder en daarmee ook van de maatschappij in het geheel.

Heb je interesse in onze ideeën? Sluit je aan bij de marxisten! Sluit je aan bij Revolutie!

STRIJDPUNTEN

- Nationalisatie van de volledige farmaceutische en geneeskundige industrie. Zorginstellingen onder controle van het personeel, in plaats van managers met opgeblazen salarissen.
- Voldoende financiering voor een kwaliteitsvol onderwijs, van peuterspeelzaal tot universiteit. Democratische controle van leraren, ouders en studenten over het onderwijs. Recht op gratis onderwijs en kinderopvang voor iedereen.
- Voor een grootschalige bouw en renovatie van sociale woningen. Onmiddellijke stop van de verkoop van sociale woningen. Nationalisering van de woningcorporaties onder controle van de werknemers en huurders. Inbeslagname van de onroerende goederen van de grote ondernemingen en banken.
- Echte gelijkheid tussen man en vrouw op het vlak van beloning, werkomstandigheden en promotiekansen. Afschaffing van alle vormen van discriminatie tegenover vrouwen. Voor voldoende abortusvoorzieningen in ziekenhuizen over het hele land.

De rest van onze strijdpunten zijn te vinden op onze website: www.marxisten.nl

Marxistische Studenten Utrecht

CONTACT:

Laat je contact gegevens achter op onze website, e-mail ons of stuur een berichtje op onze facebook-pagina:

- Website: www.marxisten.nl
- E-mail: info@marxisten.nl
- Facebook: 'Revolutie' en 'Marxistische Studenten Utrecht'

REVOLUTIE

200 JAAR MARX

"WE HEBBEN EEN WERELD TE WINNEN!"

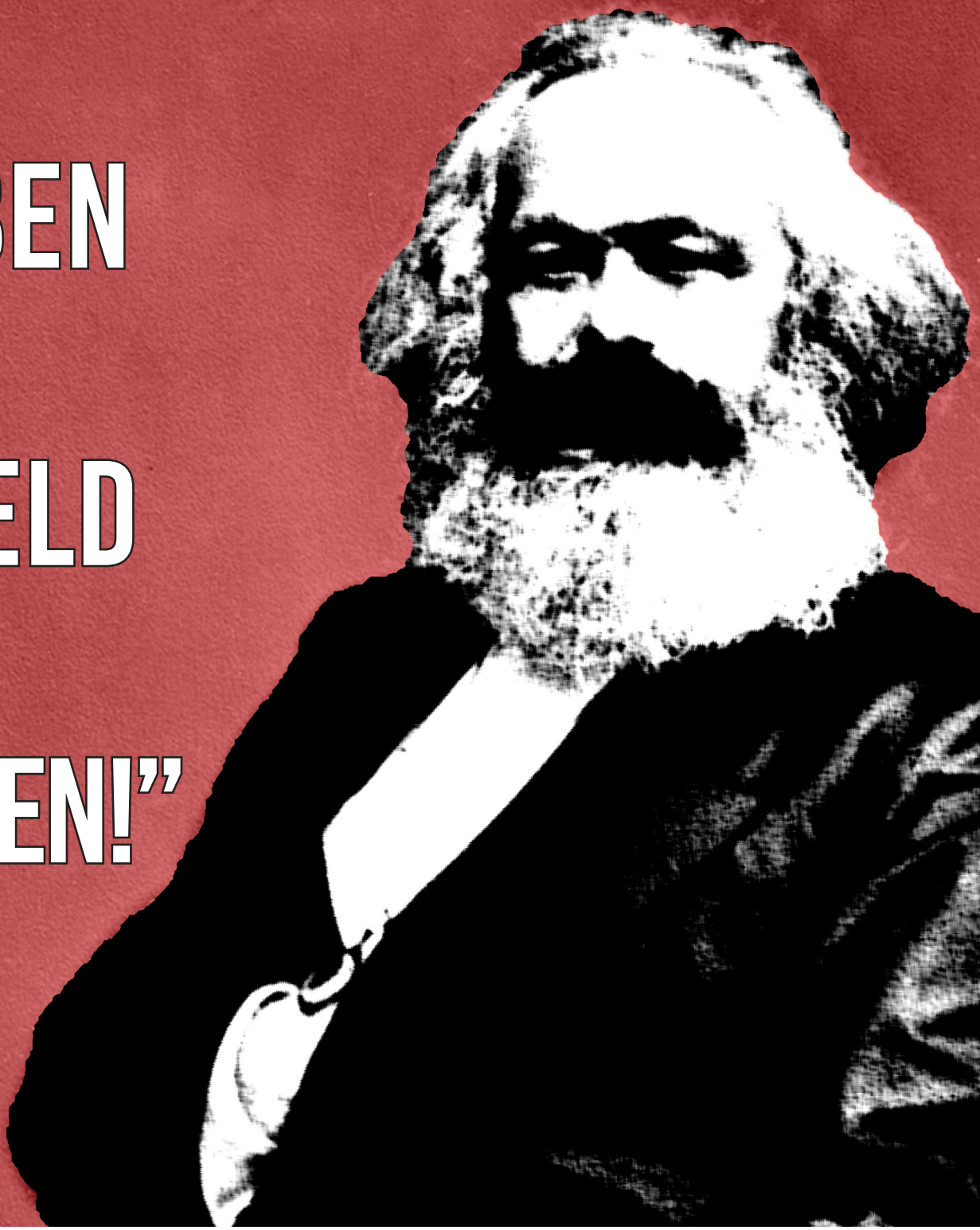

Lees meer hierover op pagina 8 ▶▶

REVOLUTIE

WWW.MARXISTEN.NL

INFO@MARXISTEN.NL

REVOLUTIE

REVOLUTIE MAAKT DEEL UIT VAN DE INTERNATIONAL MARXIST TENDENCY WWW.MARXIST.COM

IMT